

प्रश्न-१. वस्तुनिष्ठ प्रश्नाः -

- (१) विष्णुपुराणस्य तृतीयांशे कति अध्यायाः सन्ति -
क. एकादश ख. विंशति ग. उविंशति घ. अष्टादश
- (२) विद्याः भवन्ति -
क. दश ख. नव ग. चतुर्दश घ. पञ्च
- (३) "यमगीता" कस्मिन् अंशे वर्णितमस्ति -
क. प्रथमांशे ख. तृतीयांशे ग. पञ्चमांशे घ. षष्ठमांशे
- (४) मगधवंशावर्णनं कस्मिन् अंशे मिलति -
क. तृतीयांशे ख. चतुर्थांशे ग. पञ्चमांशे घ. षष्ठमांशे
- (५) केषीणां कति भेदाः सन्ति -
क. त्रयः ख. सप्त ग. पञ्च घ. नव
- (६) सहस्रवर्तमाशाखा कस्य वेदस्य अस्ति -
क. ऋग्वेदस्य ख. अथर्ववेदस्य ग. सामवेदस्य घ. यजुर्वेदस्य
- (७) जैमिनेः पुत्रः कोऽस्ति -
क. विश्वामित्र ख. सुमन्तु ग. सुक्मा घ. धौम्यः
- (८) कति पुराणानि सन्ति -
क. चतुर्दश ख. अष्टादश ग. पञ्चदश घ. एकादश
- (९) जमदग्नेः भार्यायाः नाम किमासीत् -
क. रोहिणी ख. रोमा ग. रेणुका घ. रुक्मणी
- (१०) सप्तविंशतिशाखात्मको वेदोऽस्ति -
क. ऋग्वेदः ख. अथर्ववेदः ग. सामवेदः घ. यजुर्वेदः
- (११) नवमो मनुः कोऽस्ति -
क. सावर्गिक ख. वैवश्वत ग. दक्षसावर्गि घ. शत्रुसावर्गि
- (१२) सहस्रशः शाखाः कस्य सन्ति -
क. धर्मस्य ख. कर्मण ग. वेदस्य घ. युगस्य
- (१३) "ॐ" इत्येकाक्षरं मस्ति -
क. शिवः ख. ब्रह्म ग. कृष्णः घ. शरणा

(14) युगभेदेन कति व्यासाः बभूवुः -

क. एकः ख. सप्त ग. अष्टाविंशति घ. एकोनविंशति

(15) ब्राह्मणस्य नामान्ते किं योजनीयम् -

क. वर्मा ख. गुप्तः ग. दाशः घ. शर्मा

(16) "कर्मसाक्षिणे" पदमिदं कस्य सम्बोधनमस्ति -

क. नारायणस्य ख. सोमस्य ग. शकिस्य घ. विश्वेश्वरस्य

(17) कृष्णस्य पत्नी आसीत् -

क. जाम्बवती ख. स्नीता ग. रमा घ. रोहिणी

(18) सत्राजितं कः जघान -

क. अक्रूरः ख. जाम्बवान् ग. शतधन्वा घ. बलभद्रः

(19) अग्निमित्रस्य पुत्रः अस्ति -

क. निमि ख. शिनि ग. सत्यक घ. पृथिवि

(20) शिशुपालं को जघान -

क. रामः ख. शिवः ग. कृष्णः घ. बलरामः

(21) संस्कारेषु नास्ति -

क. गृहप्रवेशः ख. उपनयनम् ग. पूजार्कण घ. वेदारम्भः

(22) आश्रयभूताश्रमः -

क. गृहस्थाश्रमः ख. वानप्रस्थाश्रमः ग. श्रमणार्क्य घ. सन्यासाश्रमः

(23) चतुर्षु कुमारेषु नायम् -

क. रामः ख. कृष्णः ग. भरतः घ. शत्रुघ्नः

(24) प्रह्लादस्य माता अस्ति -

क. सुनीति ख. सुनीचि ग. कयाधु घ. केकेशी

(25) दशकुमारचरितम् - कस्य कृतिरस्ति -

क. कालिदासस्य ख. वाणभट्टस्य ग. दण्डेः घ. शम्भुदासस्य

(26) मौर्यवंशस्य स्थापकः कोरस्ति -

क. पृथ्वीराज ख. राजासाधः ग. चन्द्रगुप्तः घ. विक्रमादित्यः

(27) मौर्यवंशस्य अन्तिमो राजा कोऽसीत् -

क. बृहद्रथः ख. जयद्रथः ग. धर्मरथः घ. धनानन्दः

(28) राज्यसत्तांकसिद्धान्तस्य कर्ता कः -

क. चन्द्रगुप्तः ख. शुंगः ग. विष्णुगुप्त घ. विष्णुशर्मा

(29) "पाटलीपुत्र" आसीत् -

क. राज्यः ख. राजधानी ग. नगरम् घ. ग्रामः

(30) सम्राट् अशोकः कस्य पुत्रः आसीत् -

क. बिन्दुसारस्य ख. चन्द्रगुप्तस्य ग. विशाखदत्तस्य घ. मुद्राराक्षस्य

(31) मृगश्रुतिकम् कस्य कृतिरस्ति -

क. कालिदासः ख. शूद्रक ग. कलहण घ. हर्ष

(32) अभिज्ञानशाकुन्तलम् नाटकस्य नायिका अस्ति -

क. रम्भा ख. मेनका ग. शकुन्तला घ. उर्वशी

(33) उत्तररामचरिते कति अङ्काः सन्ति

क. पञ्च ख. सप्त ग. षट् घ. नव

(34) शिशुपालवधम् महाकाव्ये सर्गाः सन्ति -

क. त्रिंशति ख. एकत्रिंशति ग. विंशतिः घ. सप्तदश

(35) किरातार्जुनीयम् काव्यस्य कर्ता -

क. दण्डी ख. भारवी ग. बाणभट्ट घ. श्रीहर्ष

(36) शिवराजविजय अस्ति

क. नाटकम् ख. काव्यम् ग. महाकाव्यम् घ. उपन्यासः

(37) नन्दवंशस्य अन्तिमो शासकः आसीत् -

क. धनानन्द ख. चन्द्रगुप्त ग. अशोक घ. बृहद्रथ

(38) नन्दवंशस्य संस्थापकः कोऽसीत् -

क. महापद्मनन्दः ख. उग्रसेनः ग. राष्ट्रपादः घ. धनानन्दः

(39) नन्दिवर्धनस्य कार्यकालमासीत् -

क. 344-312 ई.पू. ख. 366-344 ई.पू. ग. 412 ई.पू. घ. 394 ई.पू.

(40) परीक्षितस्य कति पुत्राः आसन् -

क. 4 ख. 3 ग. 7 घ. 2

(41) धृतराष्ट्रस्य कति पुत्राः आसन् -

क. नवमवति ख. शतम् ग. द्विशतम् घ. एकपञ्चाशत्

(42) भगवान्नादित्यस्य सखा कः अभूत् -

क. गोकर्णः ख. मारुतिः ग. सत्राजित् घ. कोऽपिन

(43) सिंहे केन हतः

क. सत्राजित् ख. प्रलेनः ग. जाम्बवान् घ. कृष्णः

(44) मिथ्याभिज्ञस्त्रिशालनायक कथा प्रसिद्धा -

क. कृष्णकथा ख. रामकथा ग. स्यामन्तककथा घ. कापिन

(45) "वह्नि" कस्य पुत्र आसीत् -

क. यदुः ख. तुर्वसुः ग. दुहोः घ. भर्गोः

प्रश्न २- रिक्तस्थानानि पूर्णीयानि-

- (1) अतीताना मन्वन्तराणि वै ।
- (2) अतिनामा चर्षयः ।
- (3) सूर्यस्य पत्नी विश्वकर्मणः ।
- (4) वेदद्रुमस्य सहस्रशः ।
- (5) प्रणवावस्थितं रितीर्यते ।
- (6) नमस्सवित्रे तेजसे ।
- (7) न चलति निज पक्षपक्षे ।
- (8) एतन्मुने वैवस्वतेन यत् ।
- (9) ब्राह्मणक्षत्रिय च यथाक्रमम् ।
- (10) आश्रमाणां सामान्यलक्षणाः ।
- (11) चतुर्थश्चाश्रमो यो मनीषिभिः ।
- (12) न दुष्टां दुष्ट पितृमातृतः ।
- (13) ततो गोदोहमार्तं गृहाङ्गणे ।
- (14) प्रदीप्तं वैश्वमन च्छिखरं तरोः ।
- (15) न खान्न खादयेत् महीं लिखेत् ।
- (16) अपसव्यं न गच्छेत् चतुष्पथान् ।
- (17) मातामहस्तृप्ति पिता ततोऽन्यः ।
- (18) पुंसां जटाधरण वृत्तानाम् ।
- (19) मैत्रेय श्रूयताम् ब्रह्मादिर्मानवो वंशः ।
- (20) मरुत्तरस्य यथा कस्याभवद्भुवि ।
- (21) न ह्यादिमध्यान्त सर्वमयस्य धातुः ।
- (22) ददर्श ह्रस्वान् विवेकवीर्यान् ।
- (23) तां रेवतीं रेवत विधिर्नोपमेये ।
- (24) एते क्षत्रप्रसूता वै क्षिरसाः स्मृताः ।
- (25) निवेष्टुं कामोऽस्मि प्रणयं विभाङ्क्षीः ।
- (26) शकं भगिन्योऽहमिमं त्वानुत्तरम् ।
- (27) मनोरथानां न तथाब्दलक्षेः ।
- (28) अतश्च मान्धातुः भिद्यीयते ।
- (29) एते श्ववाकुभूपालाः मयेरिताः ।
- (30) प्रायेर्मेते आत्मविद्या भूपाला भवन्ति ।

प्रश्न: 3- एकपदेनोत्तरत -

- (1) इक्ष्वाकुतनयः कोऽस्ति ?
- (2) नक्षत्रपति कोऽस्ति ?
- (3) कति आश्रमाः भवन्ति ?
- (4) उशाना इत्यस्य पर्यायपदं किम् ?
- (5) सचेलरुवानं कदा कार्यम् ?
- (6) अह्नोः पुत्रस्य नाम किमस्ति ?
- (7) सत्यवती कन्यां कोऽजनयत् ?
- (8) आयुः कस्य पुत्रः आसीत् ?
- (9) ययाति कस्य पुत्रोऽस्ति ?
- (10) कौ परित्यजेत् ?
- (11) यदोः पितुर्नाम किमासीत् ?
- (12) षोडशसहस्राण्येकोत्तरशताधिकाणि भार्या कस्यासन् ?
- (13) तुर्वसोः पुत्रस्य नाम किम् ?
- (14) मरुत्सोमनामको यज्ञः केन कृतम् ?
- (15) नाग्दीमुखशार्ङ्गं कदा कार्यम् ?
- (16) परदारस्तः कुत्र गच्छति ?
- (17) किं न श्रूयात् ?
- (18) अतिधिरागते साति किं कर्तव्यम् ?
- (19) तमिस्रनरके के अजन्ति ?
- (20) गृही कदा भोजनं पुर्यात् ?
- (21) सर्वेषामाश्रयः को भवति ?
- (22) साधुपुरुषस्याचरणं किमुच्यते ?
- (23) गुरुश्रुषया किं लभ्यते ?
- (24) ब्रह्मणश्चात्रियविश्रांश्च द्राणाच्च वर्णनं केन कृतम् ?
- (25) सामवेदस्य एकसहस्रश्रवणा केन कृतः ?
- (26) सुकाक्षर ब्रह्म किमस्ति ?
- (27) भविष्ये द्वापरे व्यासः को भविष्यति ?
- (28) अम्बुसम्प्लवे शेषशय्यायां कः शेते ?
- (29) कति ऋषयः सन्ति ?
- (30) संज्ञा कस्य पुत्री आसीत् ?

प्रश्न: 4-सत्यासत्यं चिनुत-

- (1) विष्णुपुराणस्य तृतीयोऽष्टादशाध्यायाः सन्ति ।
- (2) सन्ध्यायाः त्रयः सन्ततयः सन्ति ।
- (3) नट्यभः निदार्णं अद्वैतज्ञानोपदेशं दत्तवान् ।
- (4) मन्वन्तराणां अधिपाः मनवः न सन्ति ।
- (5) सूर्यस्य पुत्रः वैवस्वत मनुर्नास्ति ।
- (6) आदित्यवसुरुद्राद्या न देवाः ।
- (7) अदितेः पुत्रः वामनो नास्ति ।
- (8) त्रिविक्रमवामनो रूपं नास्ति ।
- (9) युगानुक्रमेण व्यासा अभूवन् ।
- (10) पराशरेण मैत्रेयं वेदशाखोपदेशं कृतम् ।
- (11) एको एव वेदः चतुर्धा विभक्तः ।
- (12) माण्डुकेयं महात्मानं मैत्रेयाध्यापत् ।
- (13) चतुर्दशविद्याः न सन्ति ।
- (14) हिरण्यनाभस्य पत्न्यशताः शिष्याः नासन् ।
- (15) निजवर्णधर्मतो यः चलति स विष्णुभक्तो नास्ति ।
- (16) कलुषमतयः साधवः भवन्ति ।
- (17) नित्योदकी विप्रो भवति ।
- (18) आपदगतिं द्विजैश्चात्रकर्म सम्पादयेत् ।
- (19) मातर्यादिकृत्य कृत्वा चतुर्थश्चिमेन व्रजेत बुधः ।
- (20) अतिरेशवतीं कन्यां उद्धरेत् ।
- (21) परदारान्न गच्छेच्च मनसापि कदाचन ।
- (22) पितृपूजाक्रमः त्रयोदशाध्याये न विद्यते ।
- (23) भ्रातृसन्ततिः श्राद्धकर्म कर्तुं न शक्यते ।
- (24) सत्यव्रतैव त्रिशङ्कुसंज्ञाभवात् ।
- (25) सीरध्वजस्य भ्राता न कुशध्वजः ।
- (26) गाधिध्व सत्यवतीं कन्यामजनयत् ।
- (27) धनाशाजीवितशाचजीर्यनोऽपि न जीर्यतः ।
- (28) यदेर्बंशं नरः श्रुत्वा सर्वपापैः न मुच्यते ।
- (29) कालिदासस्य दीपशिखा उपाधिरस्ति ।
- (30) गद्यकाव्ये बाणभट्टस्य प्रसिद्धिरस्ति ।

प्रश्न: 5 - लघुत्तरीया प्रश्नाः -

1. द्रुपदवंशस्य वर्णनं कुरुत ?
2. मैत्रेय श्रूयतामयमनेक - - - कथां शृणु। इति गद्यांशं पूरयत ?
3. सामान्यवर्णानां गुणाः लिखत ?
4. " कृत्वाग्निहोत्रं - - - - लोकाव्"। पद्यं विलिख्य व्याख्याञ्च कुरुत ?
5. विष्णुपुराणोक्तं नामकरणं विवेचयत ?
6. आभ्युदिकश्चादू षोडशीश्चाद्विद्वि द्वयोर्मध्ये पार्थक्यं लिखत ?
7. श्राद्धकर्मणि विहिताविहित विषयकतूनां प्रतिपादनं कुरुत ?
8. विष्णुपुराणदिशा इक्ष्वाकुवंशं विवृणुत ?
9. "निवेष्टुकामोऽस्मि - - - विमुखाः प्रयान्ति"। श्लोकं प्रपूर्य व्याख्यां कुरुत ?
10. "यतिययातिसंया - - - भवति।" गद्यांशस्य व्याख्या कार्या ?

प्रश्न: 6 - दीर्घोत्तरीयाः प्रश्नाः -

1. स्यमन्तकोपाख्यानं विवेचयत ?
2. वैवस्वतमनुवंशस्य वर्णनं पुराणानुसारं लिखत ?
3. चातुर्वर्णानां गुणधर्मविभागः पुराणदिशा व्याख्यताम् ?
4. श्रद्धाज्ञानमाहात्म्यं विष्णुपुराणदिशा विशदयत ?
5. कस्येकस्य महाकवेः कृतत्वं विवृणुत -
 - (1) कालिदासः
 - (2) भारविः
 - (3) माघः
 - (4) शीर्षः